

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ „
Egy hónapra 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseik alkuszert jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Debreczen város és a millennium.

Írta: **Dr. Kardos Samu.**

Debreczen, szept. 29.

Kincses Kolozsvártt holnap, szept. 30-án leplezik le **Corvin Mátyás** ércbeöntött szobrát, két országra szóló ünnepségek között.

Ha igaz az a közmondás, hogy a vagyon és előkelőség kötelez, — akkor igaznak kell lenni annak is, hogy Debreczen városa, mely egyrésztől népességének számarányánál (60,000 lélek), másrésztől ama óriási vagyonnál (közel 20 millió³ frt), de főleg történelmi múltjánál fogva igen sokra van kötelezve, ugy a közművelődés, mint közegészség és közgazdaság terén. Bizonyos nemével a jogosult büszkeségnek, olvassa és hallgatja a debreczeni ember, ama epithethonokat, melyekkel egy-egy magas rangú látogatója vagy vendége a városnak, Debreczeni «kalvinista Rómának» a magyarság szívé»-nek és a «liberalizmus bevehetetlen bástyájá»-nak nevezi.

De ha azt akarjuk, hogy eme hízog elnevezések ne váljanak pusztá udvariassági szólamokká és unalmas közhelyekké, és ha azt akarjuk, hogy Debreczen városa a jövőben is méltó legyen a múltban kiérdemelt szép és nagy híréhez, ugy stagnálnunk a jelenben nem szabad, mert a megállás nyomában ott kullog a tespedés s a tespedést gyorsan követi a visszaesés.

Én szeretem városomat, figyelemmel kísérem annak közgazdasági, közmüvelődési és társadalmi fejlődését. — De mert igazán szeretem, hibái és hátrányai előtt nem tudok és nem is akarok szemet hunyni. Jól tudom és ösmerem, hogy az utóbbi tiz esztendőben hatalmas alkotásokkal gazdagodott városunk.

Eme korszakra esik a kir. Tábla, vasuti üzletvezetéség, kir. főreáliskola és m. kir. dohánygyár felállításá, — a városi köz-kórház, közvágóhid, honvédségi és közöshadseregbeli laktanya felépítése, továbbá az országos tanító k árvaházának s az ujonnan épített kereskedelmi akadémiának felszentelése. — Eme decenniumban alapították a virágzásnak örvendező «Kölcsönösség élyző egylet»-et és «Közgazdasági bank»-ot, — ugyancsak ezen időre esik több rendbeli viczinális vasut kiépítése s a telephon hálózat létesítése.

De ezen alkotások nem egyedül Debreczen város érdemét képezik, mert azok legnagyobb része a kir. kormány hozzájárulásával létesült s valamennyi már 1894-ben megvolt. Az utóbbi két esztendőben jóformán alig történt valami említésre méltó, nem különösen olyan, a mi Debreczen város erkölcsi és anyagi erejével arányban állana s a nemzet évezredes ünnepéje alkalmából Debreczen város nagy múltjához méltó lett volna. — Pedig tervezve nagyon sok és üdvös dolog volt.

Hogy többet ne említsek, ott van az ártézi kut, az utcák történelmi nevezése és házankénti számozása, az új városháza felépítése, a Kossuth szobor felállításá s a mit első helyen kellett volna felsorolni, a protestáns egyetem megalapításá.

Az ártézi kutba beletört a furó, az utcák rendezése szintén elmaradt, nem tudom mi okból, talán a magyar nemzet ezredéves történetének nincsen e elég nagy és fényes neve, mely a liba, retek és árok utcák nevét elfoglalhatná. Az új városháza építése is elmaradt s Debreczen város közönsége a fényes új palota helyett csak egy orral lett gazdagabb, a mit ez ügyben tanúsított inconsequens eljárásáért a város közönsége a belügyminisztertől kapott.

És a mit szégyennel kell leírnom, abban a Debreczenben, melyben Kossuth az önvédelmi harczot szervezte és vezette az ő szobrára 5000 gyűjtő ivenkét év alatt mindössze 10.000 frt jött be.

Hát azt megírom vagy elmondjam-e, hogy a protestáns egyetem felállítását biztosító két millió frtos alapítvány megszavazása jóformán azon mult, hogy a Hortobágyon a nagy és kis jószágok legeltetési díja fejében ezentul többet vagy kevesebbet kell fizetni a debreczeni civis polgárnak.

A ki figyelemmel kísérte az ezredéves ünnepéyek lefolyását, kezdve az 1896 június 8-iki világra szóló hódoló felvonuláson, folytatva a nemzeti kiállításra és végezve az ünnepéyek befejeztét képező Kolozsvári «Mátyás király szobor» teleplezésén, az hiába fogja keresni a nemzeti ünnepéyeket tartó és örök időkre szóló alkotásokkal önmagokat megtisztelő városok között a híres, a gazdag és hatalmas Debreczent.

Nem Dévényt, Nyitrát, Pannonhal-

mát, Pusztaszert, Munkácsot, Brassót és Zimonyt értem, melyeknek történelmileg megszentelt térein és magaslatain maga a törvényhozás bölcsesége és bőkezűsége rendelt örök emléket állítani. Nem a kisebb Esztergomot, Mohácsot, Gyulát hozom fel, a hol a város közönsége a maga történelmi és irodalmi hőseiknek szobrokat emelt, — de hivatkozom Szegedre, Kassára, Pozsonyra, Kecskemétre és Kolozsvárra, mint a mely városok Debreczennel ugyan történelmi múltban egyenlők, de nálánál sokkal szegényebbek s azért az ezredéves nemzeti ünnepet századokra szóló és százézekre kerülő új alkotásokkal ünnepelték és örökítették meg.

Csak Debreczen lenne tehát az egyedüli a nagy és híres városok között, amelynek többé semmit tenni és semmi alkotni valója nincsen?!

Ez helyes, ez üdvös nem lehet. Meg kell mutatnunk hazánknak és az egész világnak, hogy régi hírünkhöz és nevünkhöz még mindig méltók vagyunk. Csak haboztunk. Csak szunyadoztunk, de a haladásról és alkotásról lemondtunk s ha az idők ellene ugy kívánja, nem csak tervezni, de alkotni és áldozni képesek vagyunk.

A harmadik egyetem felállításának kérdése megoldásra vár, azt Debreczennek kell felállítani s akkor miénk a pálya bér.

Uj főrendek. Bánffy Dezső báró értesülésünk szerint Bródy Zsigmonddal egyidejűleg három más főrendiházi tagságra való kinevezést is felterjesztett a korona elé, azonban az okmányok még nem érkeztek vissza. A felterjesztettek között van értesülésünk szerint Bezerédi Viktor miniszteri tanácsos, a képviselőház volt ház-nagya is.

Az országgyűlés munkában. A legteljesebb bizonytalanságban kezdte meg ismét a főrendiház szerdán, a képviselőház pedig csütörtökön tanácskozásait, illetve a még elintézésre váró ügyek feldolgozását. A képviselőház csütörtökön déli 12 órakor tartandó ülésének napirendje ugyanis a napirend megállapításá. Tárgyalásra kész ügy azonban a kérvények 26 ik sorsjegyzékénél egyéb nincs, míg a tengerészek rendtartásáról szóló törvényjavaslat félig van előkészítve, mert az igazságügyi bizottság letárgyalta ugyan, de a közgazdasági még nem és így napirendre nem kerülhet. A véderő bizottságnál hever elintézetlenül az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat míg a közoktatásügyi, földmívelési bizottság-

nál több a költségvetéssel összefüggő, a zárszámadási bizottságnál pedig négy darab egyéb jelentés van, melyek azonban még szintén nem tárgyaltak bizottságilag és a mai napig ily irányú intézkedés nem is tételt. Nagy kérdés tehát, hogy Bánffy Dezső báró micsoda napirendet fog a pénteki ülésre javasolni, minthogy a kérvényeket a házszabályok szerint szokták elintézni, tárgyalásra kész ügy pedig az 1897-ik évi állami költségvetésnél egyéb nincsen. A miniszterelnöknek kétszeresen is módjában lesz nyilatkozni, mint hogy szándékai felől meg is fogják interpellálni.

KÜLFÖLD

Bolgár hadgyakorlatok. A bolgár sajtó különösen kiemeli Giessl bárónak, a konstantinápolyi osztrák-magyar katonai attasénak, valamint Vialar francia katonai attasénak a bolgár-hadgyakorlatoknál való jelenlétének fontosságát. Jól értesült körökben híre jár, hogy a francia kormány új évtől kezdve önálló katonai attasét küld Sofiába.

A szerb-bolgár kereskedelmi szerződéses tárgyalásokra vonatkozólag jelentik, hogy a két fél képviselői holnap hétfőn már harmadik ülésüket tartják és miután mindkét részről megvan a hajlandóság a szerződés megkötésére, biztosra veszik, hogy legkésőbb tíz nap alatt befejezik munkálataikat.

A Vaskapu megnyitása.

— Budapesti levél —

szept. 28.

A Vaskapu átadása, mely az Al-Dunát szabaddá teszi akadálytalanul Keletre a világforgalmat, tegnap három uralkodó jelenlétében, agyudörgések és sok ezer ember örömkialtásai közt megnyílt, átadott a közforgalomnak.

Ennek a minden ízében magyar műnek a létrejövésén, mely a mai hatalmasságok

minden eltussolási kísérlete dacára is örök időkre dicsőíteni fogja a nagy világ előtt a magyar tudományt, szorgalmat és áldozatkészséget, joggal dobog föl büszkén minden magyar sziv.

De örömünk megint csak nem lehet zavartalan. Mert roményünkben, mit tegnap kifejeztünk, hogy e mű és az annak szertartásos megnyitását kísérő ünnepségek magyar jelleggel kellően ki fog domboríttatni, — keservesen csalódunk.

A zászlódsz nem volt még tulnyomólag sem nemzeti színű s a román és szerb zászlókon kívül, melyek helyesen tűzettek ki, ott sereglettek a fekete sárga lobogók is.

A király egyetlen beszédében, egyetlen szóval sem említette föl, hogy itt magyar műről, oly alkotásról van szó, mely a magyar nemzetnek válik dicsőségére, mely a magyar tudományt dicséri és hirdeti. Elnevezte »nagy műnek«, »nagy béke műnek« »nagy jelentőségű műnek«, csak magyarnak nemcsak arra nem tett halvány célzást sem, még a mű- és építészeti tiszteletalkalmával sem, hogy ezt a művelt magyar kezek hozták létre, magyar pénzzel, a melyhez Ausztria egy ócska krajezárral sem járult. Sőt miután a király megnyitóbeszédében, melyet szintén nem magyarul, vagy legalább magyarul is mondott el, hanem francia nyelven azt mondá, hogy »a Berlinben összegyűlt hatalmak által Ausztria-Magyarországra bízott munkálatok befejeztettek« s miután az ünnepségeken az osztrák és közös kormány is jelen volt s nem fejeződött ki vendégek ép való jelenlétük: világos, hogy az egész megnyitás a külföldi hatalmak képviselőire

egy közös ünnepség benyomását tette s azok a Vaskapu megnyitását osztrák-magyar műnek, osztrák-magyar érdemnek fogják tartani.

A magyar államnak és magyar nemzetnek ez ünnepélyes suhadobásáért, hogy ne mondjuk elsikasztásáért, Bánffy miniszterelnök, a ki a beszédek a király szájába adta vagy legalább is kell e beszédek megallapítására befolyással bírnia, — feleljen a nemzet ítélőszéke előtt,

Fájdalmas, hogy a millenniumnak ez egyik legszebb ünnepségébe is vegyültek zavaró hangok, de hát régi dolog az már, hogy »sirva vihad a magyar.«

Emlékezzünk régiekről... S emlékezzünk Prónay Dezső főrendiházi millenniumi beszédére.

Azuán pedig a Vaskapu megnyitásánál, a magyar faj erőe hatalmas megnyilatkozásának alkalmából emeljük föl szívünket s tekintünk büszkén és szilárd remélységgel a — jövőbe.

A megnyitás ünnepségeiről a következő tudósítást adhatjuk:

A román és szerb király megérkezése.

Daczára annak, hogy egész éjjel zuhogott az eső, reggel felé csodálatosképen kiderült az idő és gyönyörű napfény üdvözölte a királyt, midőn a templomban hallgatott esendes mise után, 7 és fél órakor a pályaudvaron megjelent. Itt már együtt volt az a fényes társaság, a mely egy nappal előbb a király megérkezése alkalmából gyülekezett össze, ez alkalommal azonban a 83. gyalogezred százada vonult ki.

Háromnegyed óránál tovább, egészen addig míg Sandor szerb király megérkezett, tartott itt a király cerdét. A király csaknem az összes jelenlevő miniszterekkel és tábornokokkal beszélgetett különösen hosszasan beszélgetett Szilágyi Dezső

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

Balassa Bálint.

1551—1594.

A Debreczeni eredeti tárczaja.
Írta: Krudi Béla.

A költő, kiről emlékezni fogunk: Balassa Bálint, született 1551-ben. Egyike a legérdekesebb és legszerencsétlenebb embereknek. Élete »a könnyen gyuló vér tragédiája.« Sorsa és jelleme hű képe annak a forrongó, zivataros kornak, melynek története oly sajátos vegyülék a nagy tévedéseknek és nagy eredményeknek, a hazája függetlenségéért, hite és lelkiismerete szabadságaért küzdő, önfeláldozó korszaknak és a mások jogát ellipró haszonhajhászó és vérben fürdő emberi gyarlóságok.

Lelke lángoló szeretettel csügg ezen a szép Magyarországon, mely egyetlen paizsa még a kereszténységnek a török ellen, melynek »ráró szárnyon járó hamar lovai« a világ legelő katonáit hordozzák hátokon, »kiknek vitézségét minden föld beszéli.«

Mely keserűséggel látja, hogy ez a szép ország pusztul, egyre pusztul, serege fogyni felben, insége nőltön nő, zsírján idegen hizik, ki csak »nézi«, de nem érzi romlását« és könnyezve írja a »szegény megromlott és elfogyott magyar nép«-hez, hogy.

Kedvelt, becsült véred lett csufoltságossá,
Neved ékessége nagy utálatossá.

De mindez csak növeli iránta való forró szeretetét, melyet nyilván megvall:

Óh kedves nemzetem, hazám édes felem
Kivel szerelmes mind tavaszom, telem
Nálad, hogy szeretlek legyen e vers jelem!

De tudja, hogy hazafiság nem kegyésben és üres szavakban, hanem tettekben áll, hogy a léleknek ereje az, mely cselekvésre ösztönöz minden téren, ha azzal a nemzet ügyének használhatunk. Azért míg baljával a lentot pengeti, jobbja fegyvert ragad,

»Véres zászlók alatt
Lobogós kópíát,
»Holott sebesedik
Ől, fog, vitézkedik«

Hős, ki vérral írja nevét a dicsőség emlékkönyvébe, becsületére, vitézségére feltékeny magyar nemes, azok közül való, kik

Az jó hírért, névért
A szép tisztességért
Mindent hátrahagynak.

De azért nem hánya-veti, elbizakodott, durva katona, a ki csak karjában és kardjában bizik, hanem istenfélő, alázatos keresztényen, a ki nem harczol

... fizetésért
Sem gazdag prédáért,«

hanem még a küzdelemben is az Ur dicsőségét keresi. kihz harcza induláskor buzgón fobázkodik:

»Te vagy szál kópíám,
Te vagy édes szabályam
Jó lovam hamarsága.

Elmének vezére
Karjaim ereje,

És szivem bátorsága.
Bizván szent nevedbe
Méggyek örveudézve
Bátran karomlóidra!

Természetes dolog, hogy a derült kedélyű költőt, a bátor daliát, a tréfát kedvelő jó barátot mindenki becézi. Vitéz pajtsái rajonganak érte, híre neve sasszárnyakon repül és szép asszonyok versengnek szerelméért. Ő maga is érzi boldogságát, »gyönyörű én életem« írja egyik költeményében:

Mely szépek tavaszszal
Sik mezők virággal
Boldogsággal jó kedvem
Azon módon rakva.

És ekkor szilaj vértől hajtva egy nem annyira bűnös, mint inkább könnyelmű lépéssel örvénybe csuszamlik, mely elnyeli boldogságát, hitét és becsületét. Meggyalázva, pellengere állítva menekül az ismerős arcok elől, őt esztendőt tölt szomorú számkivetésben, bolyongva idegen földön, keblében azzal a mardosó öntudattal, hogy legdrágább kincsét, apáiról rá maradt hitét is eladta. Még egyszer visszatér az édes hazai földre, de csak azért, hogy a török ellen vivandó küzdelemben önként keresse a megváltó és szegyetörő halált s mikor két lába átlöve, ott fekszik a halálos ágyon, boldog mosolyal mondja: »Hiszen atyám úgy akartam, hogy így legyen.«

És ennek a szánalmat ébresztő balsorsnak, ennek a tragikus végnek forrása az a

képviselőhá
lamvasuti
zelebbi kir
zókódott.

P o r
k o r r
s z e r b
király, a k
a szt. Istvá
szerb kirá
mával az
állása után
királyunk,
selle, s z i
Miután elv
közben a
ő felségei
d o r s z
m i c s
P o p o v
Az e
szerb kirá
háro minis
kezet B
elnök.

A ki
vonult az
esillegren
8 ó r a
b e a r
j ö v ő
himnusz
jenzése k
is vegyü
egymást,
mire a
K á r o
czrednek
király, m
keresték
Gyút, a
tőját, hog
tünket az

Ezu
a 8. honv
kitott sor
első koc

nemesen
sebezhető
gyá tette

Az
hogy »Vé
és eysze
pot keres

Ó m
igy, hogy
»kiknek
egyszer n
többé«
ereje me
ha adia
romlásat
írja egyik
És
a haszo
ruha a
bánat,
lört bold
vádolja:

Szo
melynek
viszonya
ismerjük
hatatlan
anya gy
Mert Su
ség és b
minden
csaladjá
Balassa
gyermek

Az uralkodók Herkulesfürdőben.

A Vaskapu megnyitási ünnepségeinek folytatása volt az a mesés fényű ünnepély a melynek a remekfékvésű Herkulesfürdő volt a színhelye.

A már építészeti tekintetben is gyönyörű indoház valóságos babérrerdővé volt átváltoztatva és az oszlopos váróterem igazi fejedelmi pompageval volt díszítve. Ő Felségeiket a nagyszámú közönség viharos lelkesedéssel üdvözölte. A 43-ik gyalogezred díszszázadának megsejtelése után ő felsége bemutatta Conte Corti tábornok állomásparancsnokot, miközben a zenekar felváltva a három uralkodó himnuszait játszotta.

Az indóházról a fürdőhelyig vezető röbb kilométernyi hesszu utat a legnagyobb részben feldíszítve. A Csernán keresztül vezető két vashíd majd nem eltűnt a lombfűzék és zászlók tömegében Valamennyi távirat-póznát a királyunknál vendégül megjelent uralkodók színeiben és zászlóiban tündökölt. A fürdőpálya a melyben a három uralkodó szállást vet királyunk a közepében a szerb király a jobb szárnyon, a román király a balszárnyon szintén virágos ligethez hasonlított.

Királyunk azonnal megérkezése után sietett a két uralkodót lakosztályaikban meglátogatni, a kik látogatást azonnal viszonoztak. Kihallgatáson fogadta továbbá uralkodóink az idegen uralkodók minisztereit, míg a felséges vendégeknél az osztrák és a magyar miniszterek jelentek meg kihallgatáson.

Az udvari ebéd.

Tegnap táviratainkban már jelentettük, hogy mily pazar fényű volt a gyógyfürdő nagy termében rendezett udvari ebéd. — Kimagasló mozzanatait képezték az ebédnek a pohárköszöntők, a melyeket a fejedelmek mondtak.

Első, mint házigazda, királyunk volt, a ki a következőkép köszöntötte fel koronás vendégeit:

«Poharat emelek felséges vendégeimre, Románia királyára és Szerbia királyára. Midőn hálás kö-zönetet mondok nekik azért, hogy olyan szívesek voltak azon ünnepet, a melyet Mi most megülünk, jelenlétükkel megtisztelni, kifejezést adok kívánságainknak boldogságukért és országaink jólétéért, remélve, hogy az őszinte barátság képesai, a melyek hozzájuk esatolnak, mindenhi hü kifejezésüket fogják találni államaink jó szomszédai viszonyaiban.

Erre felemelkedett Románia királyja és a következő felköszöntőt mondta:

Milyen meghatva Felséged szeretetreméltó szavaitól, kérem fogadja legelénkebb köszönetemet a jóindulat ezen jeléért. Őszinte örömmel feleltem meg felséged kegyes meghívásának, hogy a Vaskapu munkálatainak felavatásán résztvegyek, azon munkáknak, a melyek által a dunai hajózáshoz utjába állott utolsó akadályok a parti államok javára elhárítvák.

Ezen szép ünnep emléke annál drágább fog maradni előttem, mert Nekem megszerzi azon szerencsét, hogy Felségedet országom határára üdvözölhetem. Vajha ez a összejövetel hozzájárulna, hogy a barátság képesai, amelyek államaink közt szerencsésen meglettek alapítva, még jobban megszilárdítsanak és hogy azoknak gazdasági fejlődése és kereskedelmi viszonyai szilárd, állandó alapra fektetessenek!

Ezen reményben teljes szívemből csatlakozom ama forró óhajokhoz, amelyekkel Felséged hó alattvalói folytonosan Felséged és Felséged háza iránt viseltetnek és csatlakozom azon kiáltásokhoz, amelyek kell, hogy visszhangozzanak ma az Alpesektől a Fekete tengerig.

Éljen ő felsége Ausztria császára és Magyarország királyja! Éljen ő felsége a császárné és királyné!

Ezután felállott Szerbia királyja, a ki a következő felköszöntőt mondotta:

«Nagyon meg vagyok hatva császári és apostoli királyi Felséged iméti szavaitól. A legelénkebb örömmel feleltem meg Felséged meghívásának, hogy a Vaskapu megnyitásának ünnepélyén részt vegyek. Az országaink közti viszonyok mindig barátságosak voltak és mindenhi az én kíváncsalmam volt az, hogy ezen kapcsolat folytonosan megszilárdítsam. Azért abban az erős reményben vagyok, hogy mai összejövetelünk szintén hozzá fog járulni ehez. — Szívesen láttam, hogy az államaink közt fennálló számos kereskedelmi és gazdasági összeköttetések még meglesznek könnyítve az új vaskapui csatorna megnyitása folytán, és arra kérem felségedet hogy a barátság és tisztelet mély érzelmeinek, a melyekkel ugyan, mint népem is viseltetünk, hinni méltóztassék

Éljen Ferencz József, Ausztria császára és Magyarország királyja!

Éljen Erzsébet császárné és királyné!

Herkules fürdő képe.

A három uralkodó pohárköszöntőit, melyeket francia nyelven tartottak, ugyanazon barátságos érzületek hatották át s az összes jelenlevőkre szinte felemelő hatást gyakoroltak. Az udvari ebéd alatt a fürdőhely összes épületei villamos fényben ragyogtak, míg a köröskörül fekvő magaslatocon a három uralkodó koronái és neveinek kezdőbetűi voltak láthatók. A különböző transparensek többnyire azt a felirást mutatták: »Éljen a király!« míg egy német nyelvű felirattal bíró transparenst szerencsét és üdvöt kívánt a »tres reges orientales«-nek.

A fejedelmi vendégek elutazása.

A visszautazás este 8 órakor történt a néptömeg viharos lelkesedése között, amely a fürdőhelyiségben, daczára az idény végének igen nagy számban volt jelen. Az első kocsin királyunk ült a román királlyal, a másodikban a szerb király és József királyi herceg. Az ut egészen a pályaudvarig ideiglenes vezeték segítségével villamosan volt kivilágítva és az állomási épület valóságos fénytengerben uszott.

A remekül világított váróteremben megtartott rövid érte után az uralkodók ismét megsejteltek a díszszázadot és királyunk először a román királytól vett bucsút; a kinek vonata először robotott ki az indóházból a román himnusz hangjai között.

Ezután következett Sándor szerb király vonata, a mely tegnap Orsovára ment, hogy innen Tekiába, a szemben fekvő szerb helyiségbe haladjon, a honnan reggel hajón Belgrádba fog utazni.

Hajduvármegye közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, szept. 29.

Csekély érdeklődés mellett tartotta meg ma reggel Hajduvármegye őszi rendes közgyűlését, melynek pedig sok fontos tárgya volt.

Gr. Degenfeld József főispán a gyűlést néhány rövid szóval megnyitván, először is az alispáni jelentést, aztán az új törvények bejelentését vették tudomásul illetve hirdették ki.

A belügyminiszter tudatja, hogy a betegápolási költségek irányában kiadott szabályrendeletét azért sem változathatja meg, mert az őszön a közegésszégügyről új törvényjavaslatot ad be a képviselőháznak.

A h.-bösszörményi takarékpénztárnál elkövetett sikkasztás ügyében a város határozatával ellentétben a belügyminiszter a volt igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokra nézve elrendelte a vagyoni felelősséget. A közgyűlés a szükséges eljárással a vármegyei t. főügyészt bizza meg.

A vármegyei 1897 évi költségelirányzata 57,010 frt kiadással s ugyanannyi fedezettel jóváhagyott.

Az utépítészeti pénztár 1897 évi költségelirányzatát 98,448 frt 22 kr. bevétellel és 98,100 frt 75 kr. kiadással tehát 347 frt 47 kr. maradvánnyal, az 1898 évre szólót pedig 98,795 frt 9 kr. bevétellel, 98,126 frt 09 kr. kiadással, 669 forint 60 kr. maradvánnyal jóváhagyták.

H.-Bösszörményben f. évi jul. 29-én tartott általános tisztújítás ellen ifj. Kövér Pál és Tóth Ahdrás továbbá ifj. Farkas Gábor által beadott fellebbezéssel szemben a közgyűlés a tisztségviselőket helyben hagyta a fellebbezés elutasításával.

Ugyanigy járt a H.-Nánáson jul. 27-én tartott tisztújítás ügyében.

Id. Uzonnyi Péter kéri, hogy a bizottsági tagok sorába vegyék fel az állandó választmány nem ajánlja felvételt, mivel annak idején az igazoló választmányi határozatával szemben jogorvoslatra nem ért s az így valamint a Kovács K. elhunytával megüresedett biz. tagsági helyekre a választás nov. 19-ére kitűzendő a választmány a H.-Bösszörmény város I. kerületében elnökül Léva y Márton helyettesül Gáll Bertalan, a II. kerületben Paksy Károly, h. U. Szabó Antal. H. Sámsonban pd. elnökül Budaházy Gyulát, h. ifj. Ethe y Janost ajánlja. A közgyűlés hozzájárult a javaslatához.

A vármegye a jótékonyági alaptól 100 koronát ad a komáromi Klapka szoborra.

Abauj Torna vármegye körlevele kapesán feliratot küldenek a belügyminiszterhez, hogy a vármegye javadalmozását a mai 7°/₁₀₀-ról (53,000 frt) a törvényben biztosított 10°/₁₀₀-ra emelje fel.

A P. Ladánytól Füzes Gyarmatig gr. Kornis Károly által építeni szándékolt h. é. vasút költségeihez 10 évi egyenlő részletekben fizetendő 10,000 frttal hozzájárulni javasolja az áll. választmány. Erő s Lajos a javadalmozott 20,000 frtra kívánja felemelni, a mert vasút felépítése nemcsak P.-Ladányra, hanem Hajduvármegyeének is hrszámára lesz s a vasutnak ez életkérdés, mert P. Ladány város az utadoból kér reá megszavazni, de ez lehetetlen s így a felemelés annyival inkább szükséges, mert különben Karczag kapja meg. Rá s ó Gyula alispán úgy tartja, hogy karczagról szó sem lehet, mert 80,000 frtot akar adni, de ha hozzá vesszük 95,000 frttal kerül többbe s akkor a p.-ladányi uradalom sem járulna hozzá. Így ő annyival inkább ragaszkodik a 10,000 frthoz, mert több nem is jut, s többség a 10,000 frtot fogadja el.

Szóvat községek azon kérelmét, hogy a h.-szoboszlói vasuti állomáshoz vezető utját a vármegye köveztesse ki, nem teljesítették.

A H.-Nánás kédviseőtestületének azon határozatát, mely szerint a h.-nánási 6 osztályú ev. ref. gimnáziumnak 8 osztályúvá fejlesztésére illetve főgymnázium felállítására esetén 50 évi kötelezettséggel évi 3000 frtot szavazot meg, jóváhagyták.

Egyek községek azt a kérelmet, hogy az ottani vasutállomáshoz vezető utat a vármegye köveztesse ki, nem teljesítették ugyan, de mint figyelemre méltó kérdést kiadtak az alispánnak.

H.-Bösszörmény város által városi közbirtokossággal a város erdői tekintetében kötött egzeszget a közgyűlés megsemmisítette.

H. Bösszörmény város által az ottani gimnázium felségítésére 10,000 frtos alapítványt tett. Ezt a határozatotid. S ó v á g ó Gábor fellebbezéssel támadta meg, melylyel szemben közgyűlés a város határozatát helybenhagyás.

Gr. Degenfeld Pál szolgabíró családi körülményeinek megváltozása folytán, állásáról lemond s kéri felmentését. A közgyűlés a lemondást elfogadja s állának helyettesítés

utján betöltésére a főispárt kéri fel.

Ennek kapcsán elnök főispán jelenti, hogy gr. Degefeld Pált tb. főszolgabíróvá ezennel kinevezés (Eljenzés.) Ugyancsak dr. Kohor Dezső h.-nánási v. orvost tb. főorvosá szintén kinevezi.

Ezután Budaházy Ödön városi főszámvévő a vármegye községeinek költségvetéseit terjesztette be, melyek elfogadása után a közgyűlés 12 órákor véget ért.

Táviratok.

Királyunk Bukarestben.

Budapest, szept. 29. A Debr. ered. táv. Bukarestből távirják Ferencz József király a Vaskaputól tegnap délután Bukarestbe ment, hova d. u. fél 4 kor érkezett, kikarantán voltak Goluchowsky gr. külügyminiszter és a hadsegédek, továbbá a vezérkar. Mikor kapujából kilépett a polgármester beszéddel üdvözölte s kijelentette, hogy boldogak, a miért hódolatukat lábuk elé tehetik. Régi szokásukhoz híven kenyérrrel és sóval kínálja. Az ezüst tálcán, melyen átnyújtotta ez volt írva: »Románia fővárosa mely tisztelettel üdvözli Perencz József királyt, Ausztria császára és Magyarország kiralya ő felségét, 1896. szept. 16/28. Mikor a király a palotába ért, Carmen Sylva, a királyné üdvözlő költeményt adott át neki, s királyunk ezt a pro litteris et artibus rendjellel viszonozta. A román király a Szent-István rend nagykeresztjét kapta.

A Házat nem oszlatják fel.

Budapest, szept. 29. (A Debr. ered. táv.) A Bud. Hírlap mai száma beavatott helyről nyert értesülésében megerősíti nemrég hozott táviratokat s kijelenti, hogy a Házat nem oszlatják fel s a választások csak februárban lesznek. Egyébként a dolog már a legközelebbi napokban elválik.

Ujdonságok.

* A debreczeni ev. ref. egyházmegye közgyűlése. A debreczeni ev. ref. egyházmegye d. e. tartotta őszi rendes közgyűlését Davidházy János esperes és Madányi Miklós gondnok együttes elnöklése alatt. — Az esperes imája s a gondnok rövid megnyitója után Davidházy esperes kegyeltes szavakban emlékezett meg b. e. Vállai János egyházker. főgondnok haláláról, aztán előterjesztette idős z a k i j e l e n t é s é t, melyből kiemeljük, hogy az egyházi esketést igen sokan melleszje és terassza javításához egy r. kath. ur-nő kb. 400 frttal járult. Az esperesi jelentés tudomásul vétele után a folyó ügyek kerültek tárgyalásra, melyek közül felemlítjük a szalmári egyházmegyének lapunkban már említett Szózatát az egyházkerület döntése ügyében a h. esperes szavazati joga tekintetében. Az egyház z m e g y e l b a t a r o z t a, hogy felír a k o n v e n t h e z a szóban forgó törvényszakasz módosítása iránt. Néhány lényegtelen tárgy elintézése után az ülés véget ért.

* Eljegyzés. A »Debrecezen«-nek családi ünnepe van. Nem ugyan új munkatárs akvizíciója, amely szintén ilyen cím alá fogható, hanem sokkal kedvesebb dolog az, mely ma tollunkat ünnepi írásra hangolja. Eljegyzés a szó szoros értelmében, a melylyel lapunknak legrégebb szedője készül magának jogot váltani a családi boldogsághoz. Örömmel tudatjuk ugyanis t. olvasóinkkal, hogy Molnár Károly ur, a »Debrecezen« legrégebb szedője ma este tartja szűk családi körben eljegyzését Simón Mihály városi tisztviselő ur kedves leányával. RÓZA kisaszonnyal. Hisszük, hogy egész közönségünk szívből fakadó óhaját is tolmácsoljuk akkor, midőn oly régi ismeretlen ismerősének új, ma megnyíló életéhez a szerkesztőség ne-

vében itt a papiroson, melyet mindennap segit nekünk megtölteni, örömet, boldogságot és megelégedést kívánunk — az emberi kor legvégső határáig!

* B. Ruzsinszky Ilona első fellépte B. Ruzsinszky Ilona, társulatunk primadonnája a jövő hó 11-én lép föl először e szezonban színpadunkon. B. Ruzsinszky Ilona fellépte mindig eseményszámba ment színházunkban. Első szerepe Carlotta lesz »Gaspáron«-ban, amikor újra hallani fogjuk tehát az ő gyönyörű hangját, a melyhez hasonlóval, m a e g y v i d é k i d i r e k t o r s e m r e n d e l k e z i k. — Aztán két estén a Bajazet-kban Leoncavallo világhírű operájában Nedda fogja énekelni, a jövő hó vége felé pedig a Sulán czimszerepében fog fellépni.

* Városi közgyűlés. Debreczen sz. ki. városa szeptember havi közgyűlését e hó 30-án tartja meg. Erre nézve ma a következő meghívót kaptuk: — Meghívás a folyó 1896. év szeptember hó 30-dik napján — Szerdán — délelőtt 9 órákor a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésre, melynek tárgyai; 1. Polgármesteri jelentés folyó évi július és augusztus hónapokról. 2. Kereskedelmiügyi miniszteri leirat a hortobágyi hidvám szedési jog meghosszabbítása tárgyában.

3. Tanácsi előterjesztés: Zólyom vármegyének az állami anyakönyvek vezetése által kövendő eljárás egyszerűsítése iránti átirata. 4. Ugyanaz: a felsőmagyarországi közművelődési egyesület millennium alapítványának segélyezése iránti kérelmére. 5. Ugyanaz: az 1897. és 1898. évi utadói költség előirányzatra vonatkozólag 6. Ugyanaz: a dedó-utczai 160 sor számú ház eladásának névszerinti szavazás utáni eldöntése iránt. 7. Tanácsi előterjesztés: a Homokkertben iskolai és gyermekek menház czéljára szolgáló föld megszerzésének szavazat utáni eldöntése iránt. 3. Ugyanaz: az 1331 sorszámu telek iskolai czélra leendő megszerzésének szavazat utáni eldöntése iránt. 9. Ugyanaz: a mester utczai csordásház eladásának és a mester-utczai Dragota féle 1246 sor számú ház és telek iskolai czélra leendő megvetelének szavazat utáni eldöntése iránt. 10. Ugyanaz: a női pariskolai elhelyezésére bérelt helyiség béreösszegének folyóvá tétele iránt, 11. Ugyanaz: a Szóváton levő városi épületek eladásának szavazat utáni eldöntése iránt. 12. Ugyanaz: Ábrahám László tiszti főügyésznek a fa-competentia kérdésének tanulmányozására s jelentés tételre kitűzött határidőnek kiterjesztése iránti jelentésére. 13. Ugyanaz: a helybeli ügyvédi kamara kérvényére, melyben Vayhöz észak részének saját czéljaira tulajdon joggal leendő ingyenes átengedését kéremezi. 14. Tanácsi előterjesztés: községi kötelekbe felvétel iránti kérvényekre. 15. Ugyanaz: a baba képezdei intézet elhelyezése tárgyában. 16. Ugyanaz: a kadas-lakosoknak asfalt-járda készítése iránti kérvényre. 17. Ugyanaz: Hidvéger Mihály pallagi bérlőnek a 6285/1896. számú tanács határozat illeni fellegbeszedésére. 18. Ugyanaz: Lengyel Imre bizottsági tag és társaiak indítványukra a reáliskola-gymnasium akakitása tárgyában. 19. Ugyanaz: az elhalasztott tiszttalajjal honapjának megállapítása iránt. 20. Ugyanaz: a városi nyomda ügyvezetőségnek 1891. évi számadására vonatkozólag. 21. Ugyanaz: a városi közigazgatási bizottság fél éves jelentésére. 22. Tanácsi előterjesztés a

folyó évi július hó 30-dik napján megtartott számonkérésnek jegyzőkönyvére. 23. Polgármesteri kérvény. 24. Nyugdíjazás és özegegyiségegy iránti kérvények. 25. Orvostudori oklevelek kihirdetése. 26. Baba oklevelek kihirdetése. Debreczen, 1896. szept. hó. Simónffy Imre kir. tan. polgármester.

A ma beköszöntött őszi idő arra emlékeztet bennünket, hogy nemsokára itt a télapó, és hogy mily jól esik akkor a valódi gyapjuból készült meleg elöltő vagy ruha; azonban ehez rendszeren csak drága pénzen juthat az ember, — ha nem kinálkoznak oly alkalom, mit a BIEDERMANN E. és FIA helybeli régi és legnagyobb posztónagykereskedő cég a vevő közönségnek azáltal nyújt, hogy a legfinomabb és csakis valódi gyapjuból készült brassói, zsolnai brünni és Reichenbeigi szöveteket azon okból árusítják el gyári áron alól is, — miután ezen czég, mely csakis nagybani eladással foglalkozik a gyajuszöveteket végkép kiárusítani szándékozik. Siessen tehát mindenki szükségletét fedezni míg a készlet tart.

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debrecezen« számára írta: D. Nagy Sándor. (Folytatás.)

A kik a legujabb időkig H. G. élet körülményeinek felderítésén fáradoztak, mindnyájan meg egyeznek abban, hogy H. G. 1570-ben konyáthiban pap lett. Így a mult század végén Klanitza Márton ev. pap a felső magyarországi evang. egyházak történelmét megírván, megemlékezik Konyáthiban 1570-től kezdve H. G. ismertette meg a »másik vallást« (t. i. a ref. vallást, mert azelőtt evang. volt komjáthi). Klanaczi után Révész Imre is elfogadja, hogy komjáthi pap volt 1570-től kezdve s ezt egy irodalmi adatra alapítja, de a melyből szerintünk, csak azt lehet következtetni, hogy H. G. csakugy Komjáthi lelkész volt akkor; de arról nem nyújt tájékoztatást, hogy mikor lett azzá. Ez az irodalmi adatt Bornemisza Péternek, a nagyhirű egyházi és irodalmi férfinak ki H. G. kortársa volt, fenmaradt következő czimű műve: »Másik része az evangéliumokból és az epistolákból való tanulásoknak, melyeket a keresztyéneknek gyülekezetibe szoktak predikálni mindnn ünnepe nap« stb. E. munka 1574. nyomtatott; benne szerző egy ördög által megkísértettnek hitt asszonyhalálát irván le, a lapoldalain ezt jegyzi meg: »Komjáthi H. G. előtt történt«. Mivel Sempez hol B. P. lakott Komjátitól alig párórányira feküdt, B. P.-nek jólértesültségét kétségbe vonni nem lehet. Így elfogadja R. I. hogy 1574. komjáthi pap volt H. hivatala kezdetét 1570-re teszi, de mit meg jegyeztük ezt nem tudja támogatni semmivel.

Hasonló nézetben van a nagy történetíró Szabó Károly is részint Szatori előadása alapján, — ki 1573-ban mint Mátyus földi praedikatort említi, részint pedig Bornemisza P. Postillája nyomán, mely mű 1573-ban jelent meg s az első kötet végén ez olvasható:

»Nyomatás a Komjáthi kezdetett H. G. által végeztetett Szempcen.« Sőt említi egy H. G.-ról emlékező adatot, Szilvás-Ujfalvy Imrenek 1602-ben kiadott énekes könyvének előbeszédét, melyben egy helyen ez áll: H. G. a keresztyéni gyülekezetben való dicséreteket és imátságokat kibocsátotta in quarto 2 részben Komjáthi laktában 1574-ben. Ebből aztán azt következteti igen alaposan, hogy H. G. nyomdája 1573-ban Komjáthi működött, de az még 1574-ben is virágzott az; de mint mondtam azt is biztosra veszi, hogy pap H. G. Komjáthiban.

Elismerjük ezen adatok hitelességét és így szerintünk is kétségbe vonhatatlanul bizo-

nyitják azok H. G. komjáthiban létét s nyomdájának ottani működését, mely egész predikatori pályáján végig húzódott. De ha tekintjük, hogy H. G. Debreczenben is működött nyomdájával anélkül, hogy ottan predikátor lett volna, akkor ama — R. I. és Sz. K. által említett adatok mit sem bizonyítanak H. G. komláthi papsága mellett. És ha újabb időben nem került volna elő oly bizonyosság mely határozottan az ő papi jellegét tünteti fel komjáthi laktában, akkor az ő komjáthi papságát csak úgy következtetnünk kellene, mint N. Szombati predikatorságát.

(Folyt. köv.)

Vidék.

Szoboszlói hírek

— szept. 28.

(Egy kis igazság. Szüret. Barquett. Igaz mese. Tömegs felránduló. Mükedvelő előadás) A közigazgatási bizottság által némely szabálytalanságok miatt megsemmisített városképviselő választás, az első ízében, az ugynevezett belvárosban, a múlt héten tartott meg.

A »Debreczeni Ellenőr« megbízható tudósítója ezen választást kezerű gunnyal felcizizomázva küldi meg lapjának, mert a megválasztottak között Szabó Sándor, szerinte takarékpénztári szolga is ott van és így mint képviselő egy széken fog ülni igazgatójával.

Az elfogultság soha sem volt helyes tancnak adója, különösen akkor, ha politikai, mert azon esetben teljesen vak az. — Szabó Sándor csak volt takarékpénztári szolga, de ügyesége és megbízhatósága miatt ma a pénztárnak eljárója s vagyoniilag teljesen független s józan gondolkodó ember. Így tehát a szolgaságból felemelkedett, az nem szégyene, hanem inkább érdeme.

Egy hibája minden esetre van, hogy a függetlenségi pártnak tanöríthatatlan híve s igen sok emberhez személyes ismeretség köti. A mi ezen intézet igazgatójának ezen ügybe bevonását illeti, hogy a vezetése alatt álló pénztárnak eljárója vele egy széket fog ülni, az mutatja az ő liberális és demokratikus gondolkodását.

Vagy talán az lett volna szép cselekedett tőle, ha igazgatói hatalmát jogtalanul hivatalnokaival szemben basáskodásra és jogaik megsemmisítésére használja?

Ne nézzük az ilyen dolgot a pártoskodás s elfogultság sötét, hanem a vélemény szabadság egymás megértési akaró és tudatos szemüvegén.

Nem hangzik már a csepüs szólóskert végéről a nadragostól, a szüretelők vig dajája, sem a nagy bögő bugó mormolása. Nem azt kérde a szomszéd a szomszédától mennyi bora lett, hanem hogy egyáltalán lesz e bora. Zaj nélkül szaggatják le a szedők a filoxera pusztítása daczára is itt-ott mutatkozó szőő billengeket.

Azon kevés helyen, melyet a filoxera vasfogai még tömegesebb és nagyobb mérvű megjelenésével ki nem tüntetett, egyes birtokoknak szép mennyiségű borok lett, de a legtöbb gazda tétlen szemlélője a szüretelésnek.

Október elsején lesz a kiállítás megtekintésére rendszeres tömeges felrándulók elindulása Szines Géza, Fehér Gábor, Lakar János és Pénztáros István vezetése alatt.

Az állandó mükedvellő társaság a múlt héten ismét játszott, előadván a »Falu rosszat« — Ugy az előadók, mint a rendező Fogthúy János ur elismerésre méltó buzgósággal oldották meg szerepeiket. Különösen Végh Lina mint »Finom Rózsá« játékaival és énekével méltán megérdemelte a szép virág csokrot és a közönség zajos tapait.

A királyi ítélő táblabírói jelleggel és ezimel kitüntetett királyi járásbíró ifju Lengyel Imre urnak tiszteletére a polgárság a Bika vendéglő nagytermében fényes bankettet

rendezett. A kitüntetettért Adler Samu, Kiss György és Káldy Imre urakból álló küldöttség ment le a lakására, hogy meghívja a részvételre.

Ejenzés és taps fogadta a megérkezett járásbíró. Az első fogás után Kovács Gyula polgármester ur igen szépen átgondolt beszédben üdvözölte a kitüntetett, mire az ünnepeit állott fel s a tőle megszokott ékes szó-lással köszönte meg polgártársaink kitüntető figyelmét. Kitüntetésének okát pedig tisztviselő társai odaadó szorgalma és ernyedetlen munkálkodásában tudja, ezért ő reájok ürti poharát, kérvén, hogy támogassák őt ezután is.

Ezután megindult a felköszöntők árja melyekben az ünnepeit érdemei méltatattak. Felköszöntőket mondtak: Zsigmond Simon espares, Dr. Czeglédy Mihály, Szines Géza, Ladrah Sándor, Kiss Albert, Dr. Grosz Adolf, Dr. Wezényi Lipót, Kuty Adorján, Jakab Sámuel, Kiss György. A társaság vig zene szó mellett éjfél utániig együtt maradt.

r. l.

Közgazdaság.

A m. kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri m. kir. vas és acélgépgyárának igazgatósága az 1897. évre szükséges nagy mennyiségű akna, darabos, koczka, kovács, fa és pírészén szállítására nyit f. é. okt. 20-iki lejáratú nyilvános pályázatot. A feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők. Debreczen, 1896. szept. 22. A keresk. és iparkamara.

A m. kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri m. kir. vas és acélgépgyárának igazgatósága az 1897. évre szükséges különféle mangán tartalmú vasak, alumínium és folytat biztosítására f. é. nov. hó 15-iki lejáratú pályázatot nyit, melyre nézve a feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők. Debreczen, 1896. szept. 22. A keresk. és iparkamara.

A cs. és kir. 6-ik hadtest intendáns-ága az ottani, továbbá a losonczy, ungvári, egri, löcsei, miskolczy és nyiregyházi katonai kórházak vendéglősszerű étkezésének; és a betegek orvossága szállításának 1897. jan. decemberig esetleg 1899. decz. végeig való biztosítására f. é. okt. 12 és 13-án lejárandó pályázatot nyit. A közelebbi feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők. Debreczen, 1896. szept. 28. A keresk. és iparkamara.

A m. kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri m. kir. vas és acélgépgyárának igazgatósága pályázatot hirdet az öntőedjük részére 1897. évre szükséges nyers vasnemek biztosítása céljából. Szükségessleend: 2,500,000 kg. első minőségű szürke nyers vasra, öntési czeleokra, 400,000 kg. első minőségű sötét szürke nyers vasra, hengeröntéshez 200,000 kg. első minőségű fehér nyers vasra, öntési czeleokra. A pályázatok f. é. okt. 15-ig beadandók, a feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők. Debreczen, 1896. szept. 22. A keresk. és iparkamara.

A munkácsi kir. orsz. fegyintézet igazgatósága 1897. évre különféle anyagok (zsir, szalonna, hus, olaj, szappan stb) szállításának biztosítására f. é. okt. 30-iki lejáratú pályázatot hirdet. A pályázni kívánók a feltételeket a keresk. és iparkamaránál megtekinthetik. Debreczen, 1896. szept. 22. A keresk. és iparkamara.

Az alább megnevezett állomásokon a cs. és kir. közös hadsereg valamint a m. kir. honvédség csapatok elelmi szükségleteinek biztosítása céljából a közös biztosító bizottság pályázatot nyit. A pályázatok beadandók az eperjesi, iglói, besztercebányai, egri és miskolczy állomások szükségleteire f. é. okt. 2-áig Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál; a máramarossziget, szatmári, ungvári, munkácsi állomások szükségleteire f. é. okt. hó 14-ig Nyiregyháza a cs. és kir. élelmezési raktárnál. További bérleti tárgyalások a losonczy, kisszebeni, löcsei és gyöngyösi állomások részére Kassán f. é. okt. 7-én, Nagy-Kálló állomás részére pedig f. é. okt. 14-én Nyiregyhá-

zán ugyanazon feltételek mellett fognak tartatni, mely feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők. Debreczen, 1896. szept. 28. A keresk. és iparkamara

Kőbányai sertés-piacz.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 kilon felüli sulyban) — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilon sulyban) — krig. 3. Fialal nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53 $\frac{1}{2}$ —54 krig. 4. Fialal közép páronként 250—320 krig. — sulyban 54—55 krig. 5. Fialal könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 kgr. felüli sulyban 53 $\frac{1}{2}$ —54 krig. Közép páronként 220—180 kgr. felüli sulyban 44—45 krig. Könnyű páronként 220 kgr. terjedő sulyban 43—44 krig. III. Szerbia nehéz páronként 220 kgr. felüli sulyban 51—52 krig. Közép páronként 220—260 kgr. terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű páronként 220 kgr. terjedő sulyban 50—54 krig.

Sertés létszám 1896. szept. 25. napján volt készletben 6445 drb. 1896. szept. hó 26-ik napján felhajtott 559 drb. 1896. szept. 27-ik napján elszállított 1163 drb. 1896. évi szeptember hó 28-ik napjára maradt készletben 5811 drb. A hizott sertés üzletirányzata — aáltozatlan.

Budapesti gabonátösdé.

szept. 28.

A készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	76	76	76
"	77	6.95	7.05	78
"	79	7.10	7.15	80
Tiszavidéki ó	75	76	76	76
"	77	7.10	7.16	78
"	79	7.25	7.30	80
Pes vidéki ó	75	76	76	76
"	77	7.05	8.05	78
"	79	7.20	7.25	80
Fehérmegyei ó	75	76	76	76
"	77	7.05	7.5	78
"	79	7.10	7.25	80
Bácskai ó	75	76	76	76
"	77	7.25	7.15	78
"	79	7.10	7.30	80
Észak magy	75	76	76	76
"	77	78	78	78
"	79	80	80	80

	Min. hekt.-ben	Ar 100gram
Rozs elsőrendű	70—72	6.20 6.25
" másodrendű	—	6.10 6.15
Árpa takarmánynak	60—62	4.10 4.40
" égetni való	62—64	5.20 6.00
" serfőzdei	64—66	6.50 5.85
Zab	39—41	5.45 6.—
Tengeri búsa j	—	3.80 5.95
" má nemű	—	3.70 3.75
Repcze búsa j	—	10.50 11.—

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: Kalocsa Róza.

— (Folytatás.) —

Az dicső nap én reám nézve, Sándor, dicső egy nap. Nem is merem volna álmódni sem, hogy én a nemes uraságok közül elhódítok egy derék becsületes embert, hogy abból tisztességes polgárt neveljek; igen, Cserépi Sándor, most a mienk nagy! Ma este fiam egy üveg champagnert ürtünk ki a Cserépi utódok egészségére.

— De a Gusztika, bátorkodék Sándor figyelmeztetni Schneider urat.

— Majd beszélsz vele azután, az bizonyosan nem rontja el a tréfánkat.

Mikor Sándor egyszerre lépett be az étterembe Gusztikával, meg volt részegülve a dolgok illeten fordulatól. Azonban Schneider ur felmentette őt minden további magyarázattól, mert az ajtón bekialtott:

— Te, Gusztika, hallod, ne csinálj hosszú komédiát, Sándor feláldozta nekünk az ypszi-

lont — szegre akasztja a fertálmágnásságot — hanem azért aztán bornyut is vágatok a kedvéért ma este! Ránézett az ifju párra, a könnyek potyogtak szemeiből, aztán hirtelenében becsapta az ajtót.

Gusztika elhalványult, egy rövid tekintetet vetett arra az esengve várakozó fiúra és tagadólag rázta fejcskáját.

— Ez így nem járja Sándor, szólt a leánya remegő hangon, ezzel édes anyádat nem sértheted meg, ki kell kérned előbb az ő engedélyét is!

— Anyám sohasem fog beleegyezni ebbe a házasságba. Sándor összeszedte már magát. Tudod, Gusztika, én sohasem fogok anyámnak és a te anyádnak egyszerre kedvére tehetni, ez teljes lehetetlenség, hanem megyek anyámhoz mindjárt és elhatározásunkat tudatni fogom vele, feleletet azonban előre is tudom; ő nem fog engedni, míg ez a szerencsétlen név mindnyájunkat tönkre nem tesz.

A fiu menni akart, Gusztika utána futott. — Légy iránta olyan jó, a milyen csak lehetsz, azonban akármilyen hirrel térsz is vissza...

Nem lön kimondva a nagy szó, hanem egyszerre csak egymás nyakába borultak, ajkaik találkoztak egy pillanatra.

Cserépné természetesen kerekén megtagadta beleegyezését; e helyett határozottan megmondta idősebb fiának, hogy nőül veheti azt, a kit akar, hanem őt, mintanyát, teljesen hagyja ki a játékból, mert egy nemességet vesztett Cserépy családhoz neki semmi köze.

Rövid idő múlva egy nagyon is fiatal pár ment a templomba; a hársfa alatt terítették a lakodalmásoknak, s a tavaszi gyöngye lombokkal koszorúzott fa áldólag terjeszté ki erőteljes ágait az ifju párra.

Egy napon a kis menyecske éppen terített, a fiatal férj meg folyvást ingerkedett vele, úgy hogy a munka sehogy sem haladt, a mikor egyszerre csak közzéjük csapott le Schneider ur, akár egy bomba, kezében ujság volt és arczán a káröröm félreismerhetetlen kifejezésével.

— Gyerekek! nézzétek csak, itt van ám valami!

Sándor a lapra hajolt és a jelölt helyen olvasni kezdett. Valami kávéházi verekedésről volt szó fiatal czivil emberek és hadapródok

között, mely alkalommal — y Aladár tisztjelölt pofont kapott és kardját is elvették.

— Ez természetesen az öcsém, szólt komolyan Sándor, szegény anyám.

— Rögtön oda kell menned, mondá a fiatal nő és előhozta férje kalapját.

Hanem Sándor igen hamar visszajött, egy varróleány elutasította, Cserépné ő nagysága rosszul van és nem fogadhat senkit.

— Megint el kell hozzá menned — mondá Gusztika — nem nyugszom addig, míg ki nem békültök.

— Ni, a kis vipera, sziszszent fel Schneider ur, menyinyire ellenemre tör.

— Ugyan ne tettesd magad, mintha egy csepp szived sém volna, pörölt reá a leánya.

Nem kis meglepetésére szolgált Sándornak, mikor egy szép napon Aladár beállított hozzá; még mindig meg volt az a finom vonású gyöngéd arca, mint gyermekkorában és finom czivilruhájában nagyon előkelő jelenség volt.

Folyt. köv.)

!! Női kézimunkák !!

előrajzolva, kezdve és készen

minden hozzávalókkal

a **legolcsóbban** kaphatók

BOROS TESTVÉREK

női divat-áruházában
Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

A legfinomabb, valódi

gyapjuszövetek

zsolnai, brassói, brünni, és francia
gyártmányok

NAGY-KÁROLYI üzletünk
feloszlata miatt

kicsinyben és rendkívüli olcsó árakon
kaphatók Debreczenben

BIEDERMANN E. és FIA

posztó-áruházában.

RAKTÁR
Debreczen
Temesvár
Fiume
Vukovár

FÉNYES MÓR

vezetése alatt

KASSOWITZ FÜLÖP

bécsi férfi, fiu és gyermek ruha

raktárában

Debreczen, Főpiacz, a Hungáriával szemben

megérkeztek az **őszi** és **téli** évadra

férfi, fiu és gyermek ruhák nagyválasztékban

és rendkívül olcsó árban

kaphatók.

RAKTÁR;
Zára
Eszék
Nagyvárad
Arad

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

BUDAPESTI NAPLÓ

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a

A BUDAPESTI NAPLÓ

mindjárt első megjelenésekor aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A BUDAPESTI NAPLÓ

a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát felfelé is, lefelé is minden irányban.

A BUDAPESTI NAPLÓ

a magyar intelligencia lapja. Politikája a legtisztább szabadelvűségnek és a magyar nemzet igazainak útján halad.

A BUDAPESTI NAPLÓ

amelyet a Pesti Napló július 30-án testületileg kilépett szerkesztősége alapított, hasábjain egyesíti a magyar politikai, irodalmi és zsurnalisztikai élet legelőkelőbb neveit.

A BUDAPESTI NAPLÓ főszerkesztője: VÉSZI JÓZSEF.

A BUDAPESTI NAPLÓ felelős szerkesztője: BRAUN SÁNDOR.

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

*Ábrányi Emil
Clair Vilmos
Cseri Gyula
Erős Gyula
Füi Béla
Gergely István*

*Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József*

*Merkel Adolf
Dr. Márton Miksa
Papp Dániel
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadar*

Thury Zoltán.

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, czikkírók és tárczairók díszes sora:

*Ágai Adolf, Bessenyei Ferencz, Békefy Antal, Eötvös Károly, dr. Hagara Viktor, Feszl Géza, dr. Halász Ignác,
Kupa Árpád, Malonyay Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkényi István.*

A Budapesti Napló

rovatai gazdagok, értesülései kitűnőek. Az egész ujság friss, eleven temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és a megbízhatóságot ismeri legfőbb törvényének.

A BUDAPESTI NAPLÓ

egyedül jogosított magyar kiadásban közli Georges Ohnet világhírű francia írónak „Hiabavaló gazdaság” című remek regényét, amelynek összes eddigi folytatásait megküldjük újonnan belépő előfizetőinknek.

**Előfizetés: egész évre 14, félévre 7, negyedévre 3 frt 50, 1 hóra 1 frt 20.
Mutatványszámokat nyolcz napig ingyen küld a kiadóhivatal.**

Szerkesztőség: Ferencz-körut 28. Kiadóhivatal: Teréz-körut 41.

Olvassa mindenki az ujságírók lapját:

☞ a Budapesti Naplót! ☜

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.